

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

ÎNCHEIERE

DOSAR NR. 2285/1/2023/a1

Sedința din Camera de consiliu din 15 februarie 2024

Completul compus din:

Adriana Ispas – Judecător de cameră preliminară

Cristiana Georgeta Renghea – Magistrat-asistent

Alexandru Laurențiu Iagăr – Grefier

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – a fost reprezentat de procuror Liliana Gliga.

Pe rol soluționarea cauzei având ca obiect cererea de sesizare a Curții Constituționale formulată de petenta **Romanian Community Coalition**, privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin.1 Cod procedură penală în interpretarea care rezultă din Decizia R.I.L. nr. 13/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și Decizia nr. 17/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

La apelul nominal, făcut în ședința din camera de consiliu, au lipsit petenta *Romanian Community Coalition*, pentru care a răspuns avocat Șarban Alexandru apărător ales.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către magistratul-asistent, după care:

Apărătorul ales al petentei Romanian Community Coalition, avocat Șarban Alexandru, având cuvântul, a solicitat sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin.1 Cod procedură penală în interpretarea care rezultă din Decizia R.I.L. nr. 13/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și Decizia nr. 17/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

În ceea ce privește admisibilitatea cererii formulate, a făcut trimitere la dispozițiile art. 29 din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora pentru sesizarea Curții Constituționale este necesar ca excepția să fie judiciară, să vizeze texte legale care să nu fie declarate neconstituționale, precum și să fie îndeplinită condiția privind relevanța excepției în raport cu soluționarea cauzei.

A susținut că relevanța în raport cu soluționarea cauzei este definită prin Decizia nr. 465/2014 a Curții Constituționale, fiind stabilite două condiții, respectiv textul criticat să fie aplicabil cauzei, iar invocarea excepției să fie

necesară pentru restabilirea stării de legalitate. Astfel, a apreciat că ambele condiții sunt îndeplinite în prezenta cauză, textul criticat fiind art. 340 alin. 1 Cod procedură penală, care, în același timp, constituie temeiul juridic al cauzei.

Totodată, a susținut că excepția de neconstituționalitate reprezintă singurul remediu pentru stabilirea legalității.

Reprezentantul Ministerului Public a solicitat respingerea cererii de sesizare a Curții Constituționalitate, apreciind că, deși sunt îndeplinite o parte dintre condițiile de admisibilitate, legătura excepției cu prezenta cauză nu există.

În acest sens, a arătat că prin Decizia nr. 13/2011 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, s-a stabilit că Agenția Națională de Integritate nu are calitatea procesuală de ataca soluțiile de urmărire.

ÎNALTA CURTE JUDECĂTORUL DE CAMERĂ PRELIMINARĂ

Asupra admisibilității cererii de sesizare a Curții Constituționale, constată următoarele:

La termenul din data de 15 februarie 2024, stabilit pentru soluționarea dosarului nr. 2285/1/2023 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, având ca obiect plângerea formulată de petenta Romanian Community Coalition împotriva ordonanței nr. 90/P/2022 din 27 iunie 2023 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică, *petenta Romanian Community Coalition a formulat o cerere de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin.1 Cod procedură penală în interpretarea care rezultă din Decizia R.I.L. nr. 13/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și Decizia nr. 17/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, apreciind că o astfel de cerere este admisibilă în raport cu dispozițiile art. 29 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.*

Pe fondul excepției de neconstituționalitate, petenta Romanian Community Coalition a susținut că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, întrucât încalcă art. 21 alin. (1), (2) și art. 126 alin. (1) din Constituția României.

În motivarea cererii, petenta a arătat că, potrivit art. 340 alin. 1 Cod procedură penală, *„Persoana a cărei plângere împotriva soluției de clasare, dispusă prin ordonanță sau rechizitoriu, a fost respinsă conform art. 339 poate face plângere, în termen de 20 de zile de la comunicare, la judecătorul de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță”.*

Prin Decizia R.I.L. nr. 13/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție se reține: *„Agenția Națională de Integritate nu are calitatea procesuală de a ataca soluțiile de neurmărire penală sau de netrimiteră în judecată dispuse de procuror, plângerile astfel formulate urmând a fi respinse, ca inadmisibile, conform art. conform art. 278¹ alin. 8 lit. a) teza a II-a din Codul de procedură penală.”*

În susținerea tezei anterioare sunt formulate de către Completul Înaltei Curți de Casație și Justiție următoarele argumente:

- „analizând dacă Agenția Națională de Integritate poate fi o „persoană ale cărei interese legitime sunt vătămăte”, în sensul prevăzut de art. 278¹ alin. 1 din Codul de procedură penală anterior, și, prin urmare, poate avea o legitimare procesuală activă în procedura reglementată de acest text de lege, Înalta Curte de Casație și justiție a reținut că „interesul public pentru înființarea și funcționarea unei asemenea instituții nu este suficient pentru a justifica un demers al Agenției în fața judecătorului, în procedura instituită în art. 278¹ din Codul de procedură penală, întrucât pe această cale s-ar depăși atribuțiile Agenției Naționale de Integritate, clar delimitate la „responsabilități în evaluarea declarațiilor de avere, a datelor și informațiilor privind averea, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite, a incompatibilităților și a conflictelor de interese potențiale în care se pot afla persoanele prevăzute la art. 1, pe perioada îndeplinirii funcțiilor și demnităților publice” [art. 8 alin. (1) din Legea nr. 176/2010]”;

- „prin urmare, atribuțiile Agenției Naționale de Integritate se limitează la această evaluare, putându-se doar sesiza alte organe (fiscale, de urmărire penală sau comisia de cercetare a averilor ori, după caz, disciplinare), care vor decide în mod exclusiv, potrivit propriilor competențe, dacă au fost încălcate dispozițiile legii fiscale ori dacă sunt întrunite condițiile răspunderii penale sau disciplinare, după caz”;

- „în concluzie, sesizând organele de urmărire penală, Agenția Națională de Integritate acționează ca un denunțator și nu este îndrituită, față de cele expuse anterior, la un demers în fața judecătorului, în procedura instituită de art. 278¹ din Codul de procedură penală”;

Prin Decizia nr. 17/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în soluționarea chestiunii de drept reprezentate de împrejurarea „dacă, în interpretarea dispozițiilor art. 340 alin. (1), art. 339 raportat la art. 336 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea de Conturi a României are calitatea procesuală de persoană ale cărei interese legitime sunt vătămăte, respectiv dacă Autoritatea Centrală de Audit are dreptul de a ataca soluțiile de clasare dispuse de procuror”, completul Înaltei Curți de Casație și Justiție reține următoarele:

- „atât soluția, cât și considerentele Deciziei nr. 13 din 19 septembrie 2011 își păstrează valabilitatea și în condițiile noului Cod de procedură penală, fiind pe deplin aplicabile *mutatis mutandis* și în cazul Curții de Conturi”;

- „astfel, în cazul Agenției Naționale de Integritate, activitatea de evaluare a declarației de avere, precum și cea de evaluare a declarației de interese se concretizează în întocmirea unui raport de evaluare, care se comunică, între altele, organului de urmărire penală, atunci când inspectorul de integritate constată fie existența unor diferențe semnificative, în sensul legii, între modificările intervenite în averea persoanei în cauză și veniturile realizate de aceasta, fie existența unui conflict de interese sau a unei incompatibilități [art. 17 alin. (4) și art. 21 alin. (4) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Na-

ționale de integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative]”;

- „în mod similar, în cazul Curții de Conturi, în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, conducătorul departamentului sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și informează entitatea auditată (art. 33 alin. 4 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi).

- „în ambele cazuri, interesul public în baza căruia acționează cele două autorități publice este unul limitat la sesizarea organelor de urmărire penală, care vor decide în mod exclusiv, potrivit propriilor competențe și în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală, dacă faptele sesizate constituie infracțiuni și justifică trimiterea în judecată a persoanelor care le-au săvârșit sau, dimpotrivă, se impune o soluție de clasare”;

- „cu alte cuvinte, atât în cazul Agenției Naționale de Integritate, cât și în cazul Curții de Conturi, interesul public ce a stat la baza organizării funcționării celor două autorități publice justifică sesizarea organelor de urmărire penală, în cazul în care se constată existența indicilor privind săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală, dar nu și dreptul de a supune cauza cenzurii judecătorului de cameră preliminară, atunci când nu s-a dispus începerea urmăririi penale sau trimiterea în judecată”;

- „în concluzie, fiind vorba despre situații similare, se apreciază că problema de drept sesizată de către instanța de trimitere își găsește rezolvare în Decizia nr. 13 din 19 septembrie 2011, pronunțată într-un recurs în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 794 din 9 noiembrie 2011, astfel încât din această perspectivă sesizarea este inadmisibilă”.

Astfel, petenta a precizat că, în interpretarea art. 340 alin. (1) Cod procedură penală se reține expres că: „(...) atât în cazul Agenției Naționale de Integritate, cât și în cazul Curții de Conturi, interesul public (...) justifică sesizarea organelor de urmărire penală, (...), dar nu și dreptul de a supune cauza cenzurii judecătorului de cameră preliminară, atunci când nu s-a dispus începerea urmăririi penale sau trimiterea în judecată”.

Această interpretare cu valoare obligatorie realizată de Înalta Curte de Casație și Justiție este de natură să excludă controlul judecătoresc în cazul demersurilor inițiate de entități care acționează în interes public, acestea din urmă fiind lipsite de „posibilitatea juridică de a avea acces la structurile judecătorești și mijloacele prin care justiția se îndeplinește, potrivit legii”, împrejurare contrară art. 21 din Constituția României.

În plus, interpretarea realizată de Înalta Curte de Casație și Justiție face posibil ca, în situațiile în care demersurile procesual penal sunt inițiate de entități care acționează în interes public, îndeplinirea justiției să fie realizată de Ministerul Public, a cărui soluție de clasare nu poate fi verificată în fața judecătorului de cameră preliminară, împrejurare contrară art. 126 din Constituția României.

Analizând condițiile referitoare la admisibilitatea cererii de sesizare a Curții Constituționale, Înalta Curte reține că trebuie îndeplinite cerințele

prevăzute de art. 29 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, și anume:

a. excepția să fie ridicată în fața instanțelor de judecată, la cererea uneia dintre părți sau, din oficiu, de către instanța de judecată sau de arbitraj comercial, respectiv de procuror în fața instanței de judecată, în cauzele în care participă;

b. excepția să vizeze neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare;

c. excepția să nu aibă ca obiect prevederi constatate ca neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale;

d. excepția să aibă legătură cu soluționarea cauzei, indiferent de obiectul acesteia.

Potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, republicată, dacă excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1), (2) și (3), instanța în fața căreia s-a invocat excepția respinge, printr-o încheiere motivată, cererea de sesizare a Curții Constituționale.

Verificând realizarea în cauză a condițiilor enumerate anterior, se constată că excepția a fost invocată într-un dosar aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală în procedura examinării plângerii împotriva soluțiilor de neurmărire, reglementată de art. 340 – art. 341 Cod procedură penală, de către partea din proces, respectiv petenta Romanian Community Coalition și are în vedere neconstituționalitatea dispozițiilor *art. 340 alin.1 Cod procedură penală în interpretarea care rezultă din Decizia R.I.L. nr. 13/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și Decizia nr. 17/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală*, fără ca textul criticat să fi fost declarat neconstituțional printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

În legătură cu cea de-a patra condiție de admisibilitate, se are în vedere că dispozițiile art. 340 alin.1 Cod procedură penală stabilesc subiecții procesuali îndrituiți să recurgă la plângerea împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimiteră în judecată, normă legală în funcție de care se examinează cauza, cu efecte asupra soluționării plângerii de către judecătorul de cameră preliminară.

În consecință, sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate pentru sesizarea Curții Constituționale.

Opinia judecătorului de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție este în sensul că dispozițiile art. 340 alin.1 Cod procedură penală în interpretarea care rezultă din Decizia R.I.L. nr. 13/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și Decizia nr. 17/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală sunt constituționale, în raport de dispozițiile art. 336 alin. 1 Cod procedură penală, potrivit cărora, „orice persoană poate face plângere împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală, dacă prin acestea s-a adus o vătămare intereselor sale legitime.”

Față de cele ce preced, reținându-se că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate cu privire la sesizarea Curții Constituționale, Înalta Curte va admite cererea de sesizare a Curții Constituționale formulată de petenta

Romanian Community Coalition și va sesiza Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin.1 Cod procedură penală în interpretarea care rezultă din Decizia R.I.L. nr. 13/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și Decizia nr. 17/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

Admite cererea de sesizare a Curții Constituționale formulată de petenta **Romanian Community Coalition**.

Sesizează Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin.1 Cod procedură penală în interpretarea care rezultă din Decizia R.I.L. nr. 13/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și Decizia nr. 17/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

Definitivă.

Pronunțată în ședința din Camera de consiliu, astăzi, 15 februarie 2024.

JUDECĂTOR DE CAMERĂ PRELIMINARĂ,

Adriana Ispas

MAGISTRAT-ASISTENT,
Cristiana Georgeta
Renghea

GREFIER,

Iagăr Alexandru-Laurențiu

Red./Tehnored.C.G.R.

A.I. 20 Februarie 2024